Rada Miejska
w Kamieńcu Ząbkowickim

UCHWAŁA Nr XXIX/223/2021
Rady Miejskiej w Kamieńcu Ząbkowickim

z dnia 29 stycznia 2021 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kamieniec Ząbkowicki

na lata 2021-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2020r. poz. 713 z poźn. zm. , art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz.1876)- Rada Gminy Kamieniec Ząbkowicki uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2021-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały w oparciu o przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., 218 z późn. zm.).

§ 2

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2021-2026 reguluje prowadzenie na terenie Gminy Kamieniec Ząbkowicki działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz określa zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kamieńca Ząbkowickiego.

§ 4

Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Kamieniec Ząbkowicki.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
mgr Bernadeta Chodasewicz

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXIX/223/2021
Rady Miejskiej w Kamieńcu Ząbkowickim
z dnia 29 stycznia 2021 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KAMIENIEC ZĄBKOWICKI NA LATA 2021-2026

Kamieniec Ząbkowicki, grudzień 2020 roku

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy jest:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Rozdział drugi pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela",
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r., poz. 1876)

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 2020 r. , poz. 1444 z późn. zm.), które jest ścigane z urzędu.

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

- „§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 1a.Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6miesięcy do lat 8.
- § 2.Jeżeli czyn określony w §1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1– 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2do 12.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty" i od sierpnia 2010 r. nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę „Niebieskie Karty" w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty" następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta" w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub Policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2026 zgodny jest z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014-2020, przyjętym Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. (M. P. poz. 445 z 09.06.2014 r.)

II. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody" [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasal, 2005, s. 16–19].

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36–37].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.

4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Cykle przemocy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe.
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych.
3. **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KAMIENIEC ZĄBKOWICKI

Działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie koordynuje Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem nr 7/2015 Wójta Gminy Kamieniec Ząbkowicki z dnia 8 stycznia 2015 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzą przedstawiciele instytucji:

1. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim,
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamieńcu Ząbkowickim,
3. Komisariatu Policji w Kamieńcu Ząbkowickim,
4. Szkoły Podstawowej w Kamieńcu Ząbkowickim ,
5. NZOZ „Medicus Plus" Sp. z o.o. w Kamieńcu Ząbkowickim ,
6. Ochotniczej Straży Pożarnej w Kamieńcu Ząbkowickim,
7. Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych i Nieletnich.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w/w instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów tj.:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,

4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Natomiast indywidualnymi przypadkami występowania przemocy zajmują się grupy robocze zwoływane na skutek zgłoszeń i podejmowanych interwencji, w celu wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty":
Do zadań grup roboczych należy , w szczególności:

1. opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
2. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
3. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Do końca listopada 2020 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 29 „Niebieskich Kart –A". Do końca grudnia 2020 r. grupy robocze pracowały łącznie nad 37 „Niebieskimi Kartami' , 8 „ Niebieskich Kart" zostało założonych z 2019r.

Zestawienie jednostek wraz z liczbą założonych „Niebieskich Kart w 2020 r." zawiera tabela nr 1.
Tabela nr 1

Jednostka zakładająca „Niebieską Kartę"	Policja	Pomoc społeczna	Oświata	GKRPA	Ochrona zdrowia
Liczba kart	30	0	0	0	0

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Kamieńcu Ząbkowickim

Z uwagi na wprowadzony w dniu 20 marca 2020 r. stan epidemii w Polsce spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego zostały ograniczone, jednak wszyscy członkowie są w stałym kontakcie telefonicznym. Grupy robocze do miesiąca luty 2020 r., obywały się stacjonarnie w budynku GOPS, w okresie od marca 2020 r. do lipca 2020 r. spotkanie odbywały się w formie telefonicznej, od sierpnia 2020 r. już stacjonarnie w budynku GOPS.

W ciągu 12 miesięcy 2020 r. odbyły się 3 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego w formie telefonicznej. Głównie sprawcami przemocy w rodzinie są mężczyźni. Tylko w trzech przypadkach sprawcą przemocy są kobiety. W 18 „Niebieskich Kartach" świadkami przemocy w rodzinie były lub są dzieci. Najstarsze dziecko miało 17 lat, natomiast najmłodsze 2 miesiące. W spotkaniach grup roboczych najczęściej uczestniczą osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są ofiarami przemocy. Bardzo rzadko, osoby co do których istnieje podejrzenie, iż stosują przemoc w rodzinie wykazują chęć współpracy oraz uczestnictwa w spotkaniach z członkami grupy roboczej. W 2020 r. grupy robocze zadecydowały o złożeniu 4 wniosków o podjęcie leczenia odwykowego do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamieńcu Ząbkowickim.

Powyższe dane nie oddają jednak w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Kamieniec Ząbkowicki. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia

i pomocy w sytuacjach przemocy domowej dlatego też, liczba „Niebieskich Kart" wzrasta. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. W ostatnim czasie coraz częściej sprawcami przemocy staje, się młodzież, która dopiero co ukończyła 18 lat, a ofiarami staja się rodzice. Główną przyczyną agresji są narkotyki lub alkohol.

IV. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Gmina

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie i możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- informuje o formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty" zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta"

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała)

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty".

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty" zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie i możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- informuje o formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty" zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty"

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji gdy aktom przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie i możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- informuje o formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty" zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty"

Przedstawiciel GKRPA jest członkiem zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

V. CELE PROGRAMU

1. Cele ogólne

Celem programu jest:

1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane m.in. przez:

1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
3) wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,

4) edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
5) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
6) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe programu

Cel 1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Kamieniec Ząbkowicki.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	**Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie**	a) Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim, - Zespół Interdyscyplinarny w Kamieńcu Ząbkowickim , - Komisariat Policji w Kamieńcu Ząbkowickim, - GKRPA w Kamieńcu Ząbkowickim, - Szkoły z terenu Gminy Kamieniec Ząbkowicki, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2021-2026 każdego roku

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	**Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**	a) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w Kamieńcu Ząbkowickim, - Zespół Interdyscyplinarny w Kamieńcu Ząbkowickim , - Komisariat Policji w Kamieńcu Ząbkowickim, - GKRPA w Kamieńcu Ząbkowickim, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Działania ciągłe 2021-2026

		w środowisku lokalnym, d) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, e) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, f) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, g) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty", h) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, i) udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych..		

Cel 3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	**Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie**	a) nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa dolnośląskiego zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy, b) udzielanie świadczeń pieniężnych .	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim,	2021-2026
2.	**Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy**	a) prowadzenie pracy socjalnej, b) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego w Kamieńcu	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim, - Placówki oświatowe w Kamieńcu Ząbkowickim,	

		Ząbkowickim , c) edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw , d) tworzenie warunków , umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymywania w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych.	- Zespół Interdyscyplinarny w Kamieńcu Ząbkowickim, - Punkt Konsultacyjno – Informacyjny w Kamieńcu Ząbkowickim, - Komisariat Policji, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich.	
3.	**Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej**	a) motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy i badanie skuteczności tych programów, b) organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb).	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim, - Komisariat Policji w Kamieńcu Ząbkowickim, - Zespół interdyscyplinarny w Kamieńcu Ząbkowickim , - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich.	

Cel 4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	**Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie**	a) podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie, b) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim, - Komisariat Policji w Kamieńcu Ząbkowickim, - Placówki oświatowe w Kamieńcu Ząbkowickim, - Gminny Centrum Kultury w Kamieńcu Ząbkowickim oraz świetlice wiejskie, - Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Zespół Interdyscyplinarny, - Służba zdrowia w Kamieńcu Ząbkowickim,	2021-2026

		programu profilaktyki, c) współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie d) rozpowszechnianie otrzymanych z powiatu informacji o instytucjach rządowych i samorządowych , podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno-edukacyjne.	- kuratorzy	

Cel 5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	**Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie**	a) uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty, (szkolenia wspólne i resortowe), b) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim, - Komisariat Policji w Kamieńcu Ząbkowickim, - Placówki oświatowe, - Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Zespół Interdyscyplinarny w Kamieńcu Ząbkowickim , - kuratorzy.	2021-2026

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

1) Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
2) Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
3) Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

1) Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim,
3) Komisariat Policji w Kamieńcu Ząbkowickim,
4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny,
6) Placówki oświatowe,
7) Świetlice wiejskie,
8) Służba zdrowia.

VIII. SPODZIEWANE EFEKTY

1) Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
2) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Kamieniec Ząbkowicki,
3) Zwiększenie skuteczności działań,
4) Zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

IX. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie Gminy Kamieniec Ząbkowicki w latach 2021-2026. Wdrażanie rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026 są środki finansowe budżetu Gminy Kamieniec Ząbkowicki oraz środki zewnętrzne pozyskiwane w ramach programów i konkursów na dofinansowanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.